

ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ

ΕΝΑ ΠΑΝΕΜΟΡΦΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΠΟΥ ΡΑΓΙΖΕΙ ΚΑΡΔΙΕΣ.

ΝΙΚ ΧΟΡΝΗΠΙ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΤΟ ΑΦΗΣΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΟΥ.

ΕΜΑ ΝΤΟΝΑΧΙΟΥ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΔΡΑΚΑΚΗ

ΛΟΥΙΖ
ΚΕΝΕΝΤΙ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Υπερβάσεις**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Trespasses
Από τις Εκδόσεις Bloomsbury Circus, Λονδίνο 2022
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Louise Kennedy
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Δέσποινα Δρακάκη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δέσποινα Γιανναρούδη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Greg Heinimann
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Louise Kennedy, 2022
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Stocksy
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4929-6
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4930-2

Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε με την υποστήριξη
του οργανισμού Literature Ireland

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishers since 1979

Έδρα:	Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800	Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr
psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΛΟΥΙΖ
ΚΕΝΕΝΤΙ

ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ

Μετάφραση: Δέσποινα Δρακάκη

Για τον Στίβεν, τον Τομ και την Άννα

*Μια μελαγχολική έκρηξη ντίζελ, ένα σύννεφο καπνού που
μπορεί να είναι μαύρος ή λευκός.*

*Και το λιμάνι γλιστράει μακριά σε επικίνδυνες θάλασσες
καθώς τα θέματα παραμένουν ανεπίλυτα· ακούμε*

*Το από καθέδρας σφύριγμα της σειρήνας ομίχλης, και
πίνουμε κι αφήνουμε τον κόσμο αθέατοι...*

*–Κίραν Κάρσον, «Το όχι των Ιρλανδών»**

Αχ! Αυτός ο πρώτος δεσμός, πόσο καλά τον θυμάται κανείς!

–Στάνλεϊ Κιούμπρικ, Μπάρι Λίντον

* «The Irish for No»: Ποίημα από την ομώνυμη συλλογή του Ιρλανδού ποιητή, μυθιοτοριογράφου και μεταφραστή Ciaran Carson (1948-2019). (Σ.τ.Ε.)

2015

Ακολουθούν την ξεναγό, μια αδύνατη, χλωμή κοπέλα. Φοράει εφαρμοστό λινό φόρεμα στο πράσινο των βρύων και έχει γύρω από το δεξί της μπράτσο ένα καλοσχεδιασμένο ακιδωτό τατουάζ που μοιάζει με αγκαθωτό συρματοπλέγμα. Η Κούσλα μετακινείται στις παρυφές του πλήθους, μακριά από τους Γάλλους και τους Ιταλούς τουρίστες με τα ακριβά αδιάβροχα – στην ηλικία της όλοι, μια ηλικία που ακόμη την εκπλήσσει. Μακριά από τον άντρα στ’ αριστερά της – πενηντάρης, με γκριζα μαλλιά κολλημένα προς τα πίσω, μικρά γυαλιά και απαλή μάλλινη ζακέτα.

Η ξεναγός στέκεται λίγο λοξά δίπλα στο επόμενο έκθεμα, δυο βήματα μακριά από την Κούσλα. Από τόσο κοντά, μπορεί να διακρίνει καθαρά το ακιδωτό μοτίβο στο δέρμα της κοπέλας. Είναι ασπάλαθος, ο αγκαθωτός θάμνος που πνίγει τους λόφους εδώ – ούτε τριαντάφυλλα ούτε πεταλούδες ούτε αστεράκια.

Ένα γλυπτό φτιαγμένο από ρητίνη, γάζα και φάιμπεργκλας. Μια λευκή φιγούρα πάνω σε βάθρο: ασβεστώδης, έχει κάτι από σαρκοφάγο, με ύφος ανεξιχνίαστο και δυσδιάκριτα χαρακτηριστικά. Το σώμα είναι παραδόξως άφυλο, αν και αρσενικό: φαρδύ στέρνο, ογκώδες στήθος. Από τη μέση και πάνω δείχνει γαλή-

νιο, με το κοιμισμένο κεφάλι ακουμπισμένο δίπλα στην καμπύλη ενός λυγισμένου χεριού. Παρ' όλα αυτά, κάτι δεν πάει καλά με τη στάση, τα μέλη του ατάκτως ερριμμένα, αμήχανα, άναρχα.

Η κοπέλα αρχίζει να μιλάει. Το έργο αυτό μας έρχεται από τη δεκαετία του εβδομήντα, λέει. Η καλλιτέχνηδα το εμπνεύστηκε από τη δολοφονία ενός φίλου. Η σχεδόν κλασική σύνθεση αποτελεί οικεία αναπαράσταση του θανάτου, ωστόσο η άτακτη διάταξη των μελών είναι σοκαριστική, υπαινισσόμενη τη βίαιη στιγμή της δολοφονίας του υποκειμένου και το χάος των ωρών που ακολούθησαν. Ο φίλος της αποτελεί ένα σύμβολο του Καθενός, όμως η μάλλον αφρόντιστη όψη του τον φέρνει στη σφαίρα του ανθρώπινου.

Οι υπόλοιποι προχωρούν στο επόμενο έκθεμα, μια κατασκευή σαν Τάρντις* φτιαγμένη από έξι πόρτες που προέρχονται από τις Φυλακές του Αρμά. Η Κούσλα χασομεράει και πλησιάζει το γλυπτό. Η κοπέλα με το τατουάζ ασπάλαθο κάνει λάθος. Η καλλιτέχνηδα δεν αναπαριστά τον Καθένα. Η λεπτομέρεια του γλυπτού είναι εντελώς προσωπική, έως και ακριβής, λες και το καλούπι χύθηκε πάνω στο σώμα του. Το συμμαζεμένο σωσίβιο λίπους στη μέση. Το ελαφρύ ανασήκωμα του δεξιού ώμου. Η ανεπαίσθητη πλαδαρότητα του σαγονιού. Κοιτάζει το πρόσωπό του φοβούμενη ότι θα αντικρίσει φόβο ή πόνο, εκείνος όμως δείχνει ακριβώς όπως όταν κοιμόταν.

Κάποιος την αγγίζει στο μπράτσο. Ο άντρας με τα μικρά γυαλιά.

Δεσποινίς Λάβερι, λέει. Με θυμάστε;

* TARDIS (Time And Relative Dimension In Space): Φανταστικό υβρίδιο που αποτελεί συνδυασμό χρονομηχανής και διαστημόπλοιου, από το σύμπαν της δημοφιλούς βρετανικής τηλεοπτικής σειράς *Doctor Who*. Εξωτερικά έμοιαζε με τους μπλε τηλεφωνικούς θαλάμους της αστυνομίας του Λονδίνου κατά τη δεκαετία του 1950, αλλά το εσωτερικό του ήταν πολύ μεγαλύτερο απ' ό,τι άφηνε να φανεί το μέγεθός του απ' έξω. (Σ.τ.Μ.)

ΤΟ ΟΧΙ ΤΩΝ ΙΡΛΑΝΔΩΝ

1

Η Κούσλα τύλιξε την τσάντα της μέσα στο παλτό της και τα παράχωσε στο κενό ανάμεσα στο ψυγείο με τις μπίρες και στην ταμειακή. Ο αδερφός της Έιμον ήταν σκυμμένος πάνω στον πάγκο με μια λίστα για προμήθειες. Σήκωσε το βλέμμα του και τα μάτια του στένεψαν βλέποντάς την. Της έκανε νόημα με το κεφάλι προς στον καθρέφτη που έπιανε όλο το μήκος της μπάρας. Η Κούσλα έσκυψε για να δει την αντανάκλασή της. Ο πατήρ Σλάτερι την είχε σημαδέψει στο μέτωπο με έναν χοντρό σταυρό δυόμισι εκατοστά πλάτος και πέντε μήκος. Όπως τον έτριψε τώρα με το δάχτυλό της, μια μυρωδιά πεύκου και ρετςινιού αναδύθηκε απ' ό,τι κι αν ήταν αυτή η ευλογημένη αλοιφή με την οποία είχαν αναμειχθεί οι στάχτες, και το γραμμικό σχήμα πασαλείφθηκε δίνοντας τη θέση του σε μια μουντζούρα από κάπνα.

Ο Έιμον της έβαλε στο χέρι μια βρεγμένη χαρτοπετσέτα. Βιάσου, της ψιθύρισε επιτακτικά.

Οι περισσότεροι από τους άντρες που έπιναν στην παμπ δε σηματοδύνονταν με στάχτες την Τετάρτη των Τεφρών,* ούτε προ-

* Πρόκειται για την πρώτη ημέρα (Τετάρτη) της Σαρακοστής για τους Καθολικούς. (Σ.τ.Ε.)

σकुνούσαν στους Σταθμούς του Μαρτυρίου τη Μεγάλη Παρασκευή, ούτε πήγαιναν στη Λειτουργία την Κυριακή. Άλλο πράγμα να πίνεις στην παμπ ενός Καθολικού και εντελώς διαφορετικό να σου φέρνει την πίντα σου μια γυναίκα βαμμένη στα παπικά χρώματα του πολέμου. Η Κούσλα συνέχισε το τρύψιμο ώσπου το δέρμα στο μέτωπό της έγινε ροζ και η χαρτοπετσέτα μαύρισε και κουρελιάστηκε. Την πέταξε στα σκουπίδια.

Ο Έιμον μουρμούρισε κάτι μέσα απ' τα δόντια του. Η μόνη λέξη που μπόρεσε να διακρίνει η Κούσλα ήταν «ηλίθια».

Οι τακτικοί πελάτες ήταν παραταγμένοι στον πάγκο. Ο Τζίμι Ο' Κέιν, με το αυγό που αγόραζε για το τσάι του να φουσκώνει στην τσέπη στο στήθος του. Ο Μίντι, ο επιστάτης του γυμνασίου, που κατανάλωνε τόσο πολλή Carlsberg Special Brew, ώστε η παμπ κέρδισε βραβείο για τις υψηλότερες πωλήσεις στη Βόρεια Ιρλανδία, μολονότι ήταν ο μόνος θαμώνας που έπινε αυτό το πράγμα. Ο Φιντέλ, με το χακί καπέλο του και τα σκούρα γυναιλιά του. Την ημέρα ζύγιζε μέντες και ζαχαρωτά στο μαγαζάκι της μητέρας του, τη νύχτα ήταν ταξίαρχος στο τοπικό παρακλάδι του Αμυντικού Συνδέσμου του Όλστερ.* Ένας συναρμολογητής από το ναυπηγείο ονόματι Λέσλι που δε μιλούσε προτού μεθύσει κι ένα βράδυ είπε στην Κούσλα πως πολύ θα 'θελε να την κάνει μπάνιο. Κι ένας ακόμη άντρας. Μεσήλικας, με ένα ουίσκι μπροστά του. Με σκούρα μάτια και κάπως χαλαρό προγούλι. Με μαύρο κοστούμι και κολλαριστό λευκό πουκάμισο από το οποίο είχε αφαιρέσει το κολάρο – αμφίεση που ξεχώριζε ανάμεσα στις φόρμες εργασίας και τα πλύνε-βάλε υφάσματα. Τα μαλλιά του ήταν πατικωμένα μέχρι τα αυτιά του και κάπως σγουρά στον σβέγκο, σαν να είχε ιδρώσει φορώντας καπέλο. Ή περούκα.

* Ulster Defence Association (UDA): Παραστρατιωτική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1971 για να συντονίζει τις προσπάθειες των τοπικών ομάδων των προτεσταντών στις συγκρούσεις μεταξύ Ενωτικών και Εθνικιστών στην επαρχία. (Σ.τ.Μ.)

Η Κούσλα ανέβηκε σ' ένα σκαμνί για να δυναμώσει τον ήχο της τηλεόρασης. Όταν κατέβηκε, ο άντρας με το ουίσκι τίναξε το φίλτρο του τσιγάρου του με τον αντίχειρά του, σαν να είχε μόλις αποστρέψει το βλέμμα του.

Οι ειδήσεις άρχισαν όπως άρχιζαν πάντα, μ' ένα μοντάζ από στιγμιότυπα. Μια εξέγερση. Ένα αγόρι έξι εφτά χρονών σκαρφαλωμένο στο πλάι ενός τεθωρακισμένου οχήματος μεταφοράς προσωπικού Saracen για να χώσει μια πέτρα σ' ένα από τα ανοίγματα μέσα από τα οποία οι στρατιώτες σημάδευαν με τα όπλα τους. Μια πορεία στο Στόρμοντ,* χιλιάδες κόσμου στη μακριά λεωφόρο που οδηγούσε στο κτίριο του Κοινοβουλίου. Είχε προστεθεί και ένα καινούργιο: ένα παρκαρισμένο αυτοκίνητο μόνο του σ' έναν άδειο δρόμο. Έμοιαζε με φωτογραφία, ώσπου το αυτοκίνητο εξερράγη σε μια μεγάλη μπάλα καπνού και φωτιάς, με τις πόρτες του να τινάζονται μακριά, ενώ τζάμια από τα γύρω κτίρια έπεφταν σαν χαλάζι στην άσφαλο. Το κομμάτι αυτό των ειδήσεων τελείωνε όπως πάντα, με την εικόνα της Μέρι Πίτερς να σηκώνει ψηλά το ολυμπιακό της μετάλλιο.

Το κέρδισε τρία χρόνια πριν, είπε ο Έιμον.

Ήταν το τελευταίο πράγμα που συνέβη εδώ και μπορούμε να είμαστε περήφανοι γι' αυτό, παρατήρησε ο άντρας. Η φωνή του ήταν βαθιά, σχεδόν τραχιά, παρά την εξευγενισμένη προφορά του.

Δεν έχεις κι άδικο, Μάικλ, είπε ο Έιμον.

Μα πώς ήξερε ο αδερφός της τ' όνομά του;

Ο Φιντέλ έσκυψε το κεφάλι στην εφημερίδα του. Ο Μπάρι τριμάρισε τα γένια του, είπε, τυλίγοντας τη δική του μπατανόβουρτσα γύρω από τον αντίχειρά του για να δημιουργήσει μια μυτερή στην άκρη τούφα.

* Ονομασία συνοικίας στο ανατολικό Μπέλφαστ όπου βρίσκεται η έδρα της κυβέρνησης της Βόρειας Ιρλανδίας, το Κοινοβούλιο και η πρωθυπουργική κατοικία. Χρησιμοποιήθηκε μετωνυμικά για την κυβέρνηση της Βόρειας Ιρλανδίας. (Σ.τ.Μ.)

Ειδήσεις. Ένας επαρχιακός δρόμος, ένα Land Rover της αστυνομίας παρκαρισμένο λοξά πάνω στη λευκή διαγράμμιση, δύο πόδια σκεπασμένα με ύφασμα να προεξέχουν από έναν γυμνό αγκαθωτό θαμνοφράχτη. Άντρες με μπαλακλάβες πίσω από ένα τραπέζι από φορμάικα, μάλλινα πρόσωπα στριμωγμένα πίσω από μια σειρά μικροφώνων, να αστράφτουν κατά διαστήματα από τα φωτογραφικά φλας. Μια παμπ χωρίς παράθυρα, υγρός καπνός να βγαίνει τροβιλιστά από μια τρύπα στην οροφή.

Το τελευταίο θέμα των ειδήσεων ήταν μια ιστορία κοινωνικού ενδιαφέροντος. Το κομμάτι αυτό άρεσε σε όλους επειδή συνήθως ήταν κάτι ουδέτερο το οποίο μπορούσαν να σχολιάσουν. Ένας ρεπόρτερ στο κέντρο της πόλης ρωτούσε τους περαστικούς τη γνώμη τους για την τελευταία τάση να τρέχουν κάποιοι γυμνοί στον δρόμο. Είναι γελοίο, είπε μια γυναίκα με πλεκτό καπέλο, σίγουρα κάνει υπερβολικό κρύο για κάτι τέτοιο. Πνιχτά γέλια ακούστηκαν ολόγυρα. Ένας αχαμνός άντρας με μαλλί σαν γλειμμένο από την μπριγιαντίνη είπε ότι θα το έκανε αν τον πλήρωναν αρκετά. Ο επόμενος γάβγισε «Είναι αισχρό» κι έφυγε. Στη συνέχεια ο ρεπόρτερ σταμάτησε μια κοπέλα με μακριά μαύρα μαλλιά και μεγάλα μάτια. Φορούσε αφγανικό παλτό με τον γιακά σηκωμένο γύρω από το πρόσωπό της. Το βρισκω φανταστικό, είπε, κάτι διαφορετικό. Έμοιαζε μαστουρωμένη.

Κούσλα, σου μοιάζει αυτή, πετάχτηκε ο Μίντι. Τι θα 'λεγες να τρέξεις κι εσύ γυμνή;

Άσε την αδερφή μου ήσυχη, ανώμαλε, του είπε ο Έιμον μειδώντας.

Υπό κανονικές συνθήκες, θα του είχε δώσει μια αποστομωτική απάντηση, η προσοχή της όμως ήταν στραμμένη στον άντρα με το ούισκι και τα καθαρά νύχια.

Ο Έιμον είπε στην Κούσλα να ελέγξει για άδεια ποτήρια. Εκείνη έκανε τον γύρο του ισογείου. Τρεις άντρες με στρατιωτικό κούρεμα κάθονταν σε ένα γωνιακό τραπέζι γεμάτο λιγδερές μεταλλικές κούπες. Όταν έκανε να μαζέψει και την τελευ-

ταία, ο ένας απ' αυτούς ακούμπησε το ποτήρι του στη μοκέτα. Ξέχασες ένα, της είπε, με το καρύδι του να σκαμπανεβάζει στον λαιμό του. Η Κούσλα έσκυψε να το πάρει κι εκείνος ακούμπησε τις παλάμες του στους γοφούς της, ακριβώς εκεί που τελείωνε ο πισινός της. Απαγκιστρώθηκε ήρεμα και επέστρεψε στην μπάρα υπό τον ήχο των γέλιων τους.

Είδες τι έκανε εκείνος ο στρατιώτης; ρώτησε τον Έιμον καθώς άφηνε τις κούπες στον νεροχύτη.

Όχι. Το είπε δίχως να την κοιτάξει, κι εκείνη κατάλαβε πως είχε δει.

Με χούφτωσε, γαμώτο.

Και τι θέλεις να κάνω εγώ γι' αυτό; είπε ο αδερφός της, μόνο που δεν ήταν ερώτηση. Δεν μπορούσε να κάνει τίποτα.

Ζούσαν σε μια πόλη-στρατιωτική βάση, παρόλο που δεν το είχαν νιώσει μέχρι το 1969, όταν κατέφτασαν τα στρατεύματα. Όχι ότι οι στρατιώτες περιπολούσαν στους δρόμους. Οι Λάβερι τους συναντούσαν παραταγμένους στην μπάρα, εκτός υπηρεσίας. Τα πρώτα συντάγματα ήταν εντάξει. Μετά ήρθαν οι αλεξιπτωτιστές. Τους άρεσε ν' αφήνουν ενθύμια: σβησμένα αποτοσίγαρα στο χαλί, πλακάκια ξηλωμένα από τον τοίχο και σπασμένα στο πάτωμα της τουαλέτας. Τη μέρα μετά τη Ματωμένη Κυριακή μια ομάδα από δαύτους ήρθε στην παμπ. Μέχρι και ο Φιντέλ κι οι υπόλοιποι ένιωσαν άβολα, κι ύστερα από λίγο έμειναν στο μαγαζί μόνο η Τζίνα, η Κούσλα και οι στρατιώτες – ο πατέρας της ήταν πολύ άρρωστος για να δουλεύει. Η Τζίνα ήταν καθισμένη σ' ένα σκαμπό και κάθε τόσο έσπρωχνε το ποτήρι της κάτω από τα μπουνάλια με τους δοσολήπτες, παρακολουθώντας τους. Κατάφερε να τους αγνοήσει, μέχρι που ένας τους, υπό τις προτροπές των υπολοίπων, δάγκωσε το ποτήρι της μπίρας του και έφτυσε θρύψαλα και αίμα στο τασάκι. Σαν να έβλεπε ταινία τρόμου, η Κούσλα παρακολούθησε τη μητέρα της να διασχίζει την αίθουσα με αποφασιστικό βήμα. «Ποια εγγλέζικη φυλακή σάς ξέβρασε;» είπε η Τζίνα και τηλεφώνησε στον στρατώνα. Τηλε-

φωνούσε τόσο συχνά για να παραπονεθεί, που ήξερε τον διοικητή με τ' όνομά του. Του είπε με την τηλεφωνική φωνή της να πάρει αποκεί τους άντρες του, δεν ήταν πλέον ευπρόσδεκτοι. Η στρατονομία τούς μάζεψε, ωστόσο η θέα φαντάρων στην παμπ ακόμη προκαλούσε στην Κούσλα ανησυχία. Η Τζίνα είχε ανοίξει τα χαρτιά της.

Όταν βρήκε το κουράγιο να σηκώσει το κεφάλι της, ο άντρας τής χαμογέλασε. Τα μάτια του ήταν ευγενικά. Είχε ακούσει τα πάντα, και η Κούσλα ένιωσε ντροπή, περισσότερο για τον Έιμον παρά για την ίδια, γι' αυτό καταπιάστηκε να τακτοποιήσει τα ράφια με τις εμφιαλωμένες μπίρες.

Ωραία θέα, άκουσε να λέει μια φωνή με εγγλέζικη προφορά. Έριξε μια ματιά από τον καθρέφτη. Ο τύπος που της είχε βάλει χέρι στεκόταν τώρα στο ταμείο μ' ένα χαρτονόμισμα στο χέρι. Πίσω της, η κάνουλα της μπίρας γλουνγλούκιζε καθώς ο Έιμον του γέμιζε πίντες.

Κάνει πως δε μ' ακούει, επέμεινε ο τύπος.

Ίσως επειδή την προσβάλλεις, είπε ο Μάικλ.

Η Κούσλα ένιωσε τον εαυτό της να στρέφεται. Είχε γυρίσει πάνω στο σκαμπό του και κοίταζε καταπρόσωπο τον στρατιώτη, με το ουίσκι στο αριστερό του χέρι.

Έλα τώρα, ρε φίλε. Μια πλάκα κάναμε, είπε ο στρατιώτης, τόσο τσιριχτά, που ακούστηκε σαν παραπονιάρικο παιδί.

Το χιούμορ είναι πιο πετυχημένο όταν είναι αμοιβαίο, είπε ο Μάικλ.

Ο τύπος έγειρε προς τα εμπρός, έμεινε ακίνητος, ύστερα ίσιωσε πάλι τον κορμό του σαν να το είχε σκεφτεί καλύτερα. Πήρε αδέξια τα τρία ποτήρια και επέστρεψε στο τραπέζι του, με την μπίρα να στάζει στο πάτωμα. Ο Έιμον κοίταζε απαθής την τηλεόραση, η Κούσλα όμως καταλάβαινε από το σφίξιμο στο πιγούνι του ότι ένιωθε ευνουχισμένος. Ο Φιντέλ και οι άλλοι έκαναν επίσης σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Μα ποιος ήταν αυτός ο άντρας;

Κρατούσε τον εαυτό της απασχολημένο σκουπίζοντας, συμμαζεύοντας, προσπαθώντας να μην τον κοιτάξει. Ακούστηκε το κοπάνημα της πόρτας. Το τραπέζι των στρατιωτών ήταν άδειο, σε κάθε ποτήρι είχαν ξεμείνει ένα δυο δάχτυλα μπίρα.

Οι θαμώνες άρχισαν να αραιώνουν για τα σπίτια τους. Δε φεύγεις για καμιά ώρα; είπε η Κούσλα στον Έιμον. Να δεις τα παιδιά πριν πέσουν για ύπνο.

Δε θέλω να σ' αφήσω μόνη σου.

Τώρα θα 'μαι μια χαρά.

Καλά. Πάρε τηλέφωνο αν έχεις πρόβλημα, είπε κι έφυγε.

Ο Μάικλ άναψε τσιγάρο και έβγαλε τον καπνό από τη μύτη. Βάλε μου ένα ακόμα σε παρακαλώ, είπε, σπρώχνοντας το ποτήρι του προς το μέρος της.

Έριξε μια ματιά στον καθρέφτη καθώς του έβαζε το ποτό του. Την παρακολουθούσε. Παίρνοντας θάρρος από το γεγονός ότι του είχε γυρισμένη την πλάτη, δεν απέστρεψε το βλέμμα.

Ακούμπησε το ουίσκι του στον πάγκο. Κούσλα είπαμε; Εμένα με λένε Μάικλ. Μήπως θα 'θελες κι εσύ ένα; τη ρώτησε, κλείνοντας τα δάχτυλά του γύρω απ' το ποτήρι. Η αΐθουσα έδειχνε καλύτερη μ' εκείνον μέσα. Πίσω του, οι φθαρμένες απλίκες στους τοίχους έριχναν κύκλους θερμού φωτός στα ξύλινα τραπέζια και το βεραμάν ψαροκόκαλο της ταπετσαρίας στους πάγκους και στα σκαμπό έδινε μια εντύπωση ξεφτισμένης πολυτέλειας.

Έχω μάθημα το πρωί. Ευχαριστώ πάντως, είπε.

Πού διδάσκεις; Ήταν μια από τις ερωτήσεις που έκαναν οι άνθρωποι όταν ήθελαν να μάθουν αν κλοτσάς με το λάθος πόδι. Ποιο είναι τ' όνομά σου; Το επίθετό σου; Πού πήγες σχολείο; Πού μένεις;

Στο Σεντ Ντάλνς, τρίτη τάξη.

Άρα τα παιδιά είναι γύρω στα επτά με οχτώ. Ωραία ηλικία.

Πράγματι, είπε. Στην αρχή είχα για δύο χρόνια πρωτάκια. Έτρωγα τον περισσότερο χρόνο μου πηγαινοφέροντάς τα στην τουαλέτα.

Τα πηγες για τέφρα σήμερα το πρωί, είπε.

Πρέπει να την είχε δει να τριβει το μέτωπό της για να τη βγάλει. Τα νεύρα που είχε ο Έιμον μαζί της. Ναι, παραδέχτηκε.

Έμενα στο Δουβλίνο στα νιάτα μου. Ως γνωστόν, είναι γεμάτο Καθολικούς εκεί κάτω. Το είπε ανάλαφρα, όμως το βλέμμα του ήταν τόσο έντονο, που ένιωσε ανακούφιση όταν τράβηξε τα μάτια του από πάνω της και ήπιε μια γουλιά.

Πήγα κι εγώ για στάχτες σήμερα το πρωί, είπε ο Τζίμι Ο' Κέιν με έναν δυνατό ψίθυρο.

Έκανες, πάντως, καλύτερη δουλειά από μένα στο καθάριμά τους.

Μια στάλα Lifebuoy σε μια πετσέτα κουζίνας, είπε ο γέρος.

Η Κούσλα κοίταξε φευγαλέα τον Μάικλ. Οι ζάρες στα μάτια του έδειχναν πως το διασκέδαζε.

Ετοίμασε ένα φλιτζάνι τσάι και γύρισε το σκαμπό έτσι ώστε να βλέπει την τηλεόραση. Μια δραματική ταινία είχε ξεκινήσει. Η Έλεν Μίρεν χάιδευε μια άσπρη γάτα ξαπλωμένη σ' έναν καναπέ, ενώ ο σύζυγός της ερχόταν σε αντιπαράθεση με τον Μάλκομ ΜακΝτάουελ επειδή είχε κοιμηθεί μαζί της. Η Κούσλα δεν καταλάβαινε γιατί να πάει με τον ΜακΝτάουελ, που ήταν κοκαλιάρης, αγριωπός και φορούσε κι ένα συντηρητικό μπλε πουλόβερ, όταν ήταν παντρεμένη με τον Άλαν Μπέιτς, που ήταν γεροδεμένος και καλοαναθρεμμένος. Η Έλεν Μίρεν σηκώθηκε και έκανε τον γύρο του δωματίου. Φορούσε ένα λευκό φόρεμα με κουμπιά. Έδειχνε αριστοκρατική. Η Κούσλα ήταν ντυμένη με ένα ροζ μπλουζάκι από γάζα και τζιν παντελόνι με μπάλωμα που έγραφε «Πάτα μου το κουμπί κινδύνου» στην κωλότσεπη.

Ο Τζίμι τελείωσε την πίντα του, με το κάτω χέιλος του να γλείφει την άκρη του ποτηριού για να μην του ξεφύγει καμιά σταγόνα, και, χτυπώντας ελαφρά την τσέπη στο στήθος του, έσυρε τα πόδια του έξω από την πόρτα.

Ο Μάικλ παρήγγειλε ένα ακόμα ποτό. Της είπε ότι το έργο

είχε αναδειχτεί το Θεατρικό της Χρονιάς το 1960. Θεωρούσε ότι η Μίρεν είχε χαραμιστεί και ότι ο ΜακΝτάουελ είχε μπει σε μανιέρα εξαιτίας του ρόλου του στο *Κουρδιστό πορτοκάλι*. Η Κούσλα του απάντησε ότι δεν κατάφερε να τελειώσει το βιβλίο, πόσο μάλλον να δει την ταινία. Μα η ταινία ήταν πολύ καλή, της είπε, ακόμα και η βία της ήταν αριστουργηματική. Γνώριζε τον άντρα από το Αρμά που έπαιζε τον σακάτη. Έγραφε κι εκείνος λιγάκι. Κάνα δυο ντοκιμαντέρ, μονόπρακτα. Οι δικηγόροι είναι αποτυχημένοι ηθοποιοί, είπε. Μιλούσε λες κι ήταν συνηθισμένος να τον ακούν.

Όταν επέστρεψε ο Έιμον, της τσίμπησε το μάγουλο λες κι ήταν νήπιο. Ευχαριστώ που μου την πρόσεχες, είπε στον Μάικλ.

Είμαι είκοσι τεσσάρων, αντέδρασε η Κούσλα. Ο Έιμον την κοίταξε με το σύνηθες μείγμα απαξίωσης και επιείκειας· ο Μάικλ είχε μια έκφραση που δεν μπορούσε να την ερμηνεύσει.

Έφυγε όταν έφυγε κι εκείνη. Της κράτησε την πόρτα και την άφησε να βγει πρώτη. Το μπράτσο της ακούμπησε στο δικό του καθώς περνούσε. Τον ένιωσε στέρεο, ουσιαστικό.

Η παμπ ήταν σε έναν παράδρομο στο τέλος της κεντρικής οδού. Πίσω της δέσποξε ο πύργος του ρολογιού που στεκόταν ακόμη στον χώρο του κατεστραμμένου μοναστηριού και μπροστά της εκτεινόταν ένα χαμηλό συγκρότημα εργατικών κατοικιών. Διέσχισε το κακοφωτισμένο πάρκινγκ όπου βρισκόταν σταθμευμένο το μικρό κόκκινο Renault της, κοντά στην υπόγεια διάβαση η οποία περνούσε κάτω από τον καινούργιο αυτοκινητόδρομο διπλής κυκλοφορίας που οδηγούσε στην ακτή του όρμου. Φωνές αντηχούσαν στο τσιμεντένιο τούνελ, καύτρες στραφάλιζαν στο σκοτάδι. Μια αψιά μυρωδιά αναδινόταν από το νερό, το βουητό που ερχόταν πριν από την άνοδο της παλίρροιας, λιπαρό και λασπώδες.

Καληνύχτα, Κούσλα, φώναξε ο Μάικλ. Στεκόταν δίπλα σ' ένα μεγάλο καφέ αυτοκίνητο κοντά στην είσοδο της παμπ.

Γεια, είπε. Όταν άναψε τα φώτα του αυτοκινήτου της, στε-

κόταν ακόμη εκεί, μ' ένα βάρος στους ώμους που τον έκανε να μοιάζει μεγαλύτερος απ' ό,τι πριν που καθόταν στην μπάρα.

Η αστυνομία είχε δημιουργήσει Ελεγχόμενη Ζώνη στη Χάι Στριτ και ήταν έρημη. Καθώς πλησίαζε στην όχθη, τρεις άντρες βγήκαν στο πεζοδρόμιο από κάποιο άλλο μπαρ. Οι στρατιώτες από πιο πριν. Ο τύπος που την είχε χουφτώσει παραπάτησε μπροστά στο αυτοκίνητό της και η Κούσλα αναγκάστηκε να πατήσει τέρμα το φρένο για να μην τον χτυπήσει. Κοπάνησε τις παλάμες του πάνω στο καπό της και κοίταξε μέσα από το παρμπρίζ. Όταν είδε πως ήταν εκείνη, έβγαλε τη γλώσσα του και την κούνησε πέρα δώθε, μια χυδαία κίνηση που το νεαρό της ηλικίας του την έκανε να φαντάζει γελοία. Προβολείς φώτισαν από πίσω το αυτοκίνητό της και έλεγξε τον μεσαίο καθρέφτη της. Ήταν ο Μάικλ. Της έκανε νόημα υψώνοντας δύο δάχτυλα και περιέμενε με τη μηχανή στο ρελαντί ώσπου ν' απομακρύνουν οι φίλοι του τον νεαρό. Η Κούσλα ξεκίνησε αργά, αφήνοντάς τους να γελάνε στο πεζοδρόμιο. Ο Μάικλ την ακολούθησε μέχρι το σπίτι και, παίζοντάς της τα φώτα μία φορά, συνέχισε την πορεία του παίρνοντας τον δρόμο προς τους λόφους.

Το τρίψατο κεντρικό παράθυρο στον κάτω όροφο του σπιτιού των Λάβερι φάνταζε επαίσχυντα φωτεινό ανάμεσα στις σκοτεινές προσόψεις των άλλων σπιτιών. Μόλις βρέθηκε μέσα, η Κούσλα έσπενσε να κλείσει τις χρυσές βελούδινες κουρτίνες στο μπροστινό δωμάτιο. Η φωτιά στο τζάκι είχε πέσει, αφήνοντας πίσω της ένα βουναλάκι λευκής στάχτης που κατέρρευσε όταν άδειασε το επιδαπέδιο μπρούντζινο σταχτοδοχείο που στεκόταν δίπλα στην πολυθρόνα της μητέρας της.

Έβαλε τη σήτα στη θέση της μπροστά από το τζάκι, έσβησε τα φώτα και ανέβηκε τις σκάλες.

Εσύ είσαι; ακούστηκε η μητέρα της.

Ποιος άλλος θα μπορούσε να είναι; είπε η Κούσλα, ανοίγοντας την πόρτα της.

Η Τζίνα Λάβερι ήταν γερμένη πάνω σε τρία μαξιλάρια, με

ένα κιλοτάκι στο κεφάλι για να συγκρατεί τα ρόλεϊ στη θέση τους. Το ραδιόφωνο έπαιζε χαμηλά. Πάντοτε το άφηνε αναμμένο όλη νύχτα, της κρατούσε συντροφιά σύμφωνα με τα λεγόμενά της. Κάποια πρωινά έλεγε στην Κούσλα πράγματα που είχε ονειρευτεί, για τον Τζορτζ Μπεστ, για διεθνείς αγώνες ιστιοπλοΐας και για το αμερικάνικο πρόγραμμα αεροδιαστημικής, κι ύστερα ανακάλυπτε στις πρωινές εφημερίδες πως ήταν αλήθεια. Ήταν όλες αυτές οι πληροφορίες που είχε συγκρατήσει υποσυνείδητα.

Πάλι άφησες τις κουρτίνες ανοιχτές, είπε η Κούσλα.

Ποιος θα ξόδευε μια σφαίρα για μένα; Η Τζίνα προσπαθούσε να δείξει αψηφισιά, όμως η φωνή της έβγαινε λιγωμένη από το υπνωτικό χάπι. Είχατε κόσμο;

Τα συνηθισμένα. Και τρεις στρατιώτες.

Καθάρματα.

Άφησα τον Έιμον να πάει σπίτι για λίγο.

Δε μ' αρέσει να μένεις μόνη σου πίσω από κείνη την μπάρα.

Εντάξει ήταν. Μου έκανε παρέα ένας άντρας που τον έλεγαν Μάικλ. Γύρω στα σαράντα πέντε. Μελαχρινός. Πολύ καθωσπρέπει. Είπε είναι δικηγόρος.

Ο Μάικλ Αγκνιού. Και είναι πενήντα κάτι, την πληροφόρησε η Τζίνα.

Δείχνει νεότερος, είπε η Κούσλα.

Είναι ακόμη κούκλος; ρώτησε η Τζίνα. Στην εποχή του ήταν γκόμενος. Χρόνια και ζαμάνια έχω να τον δω. Ήταν πολύ καλός φίλος του πατέρα σου.

Ο Έιμον ήταν τριάντα δύο και δούλευε στο μπαρ από τα δεκαπέντε. Μάλλον θυμόταν τον Μάικλ από τότε.

Πού μένει; ρώτησε η Κούσλα.

Σε μια βίλα πάνω στους λόφους. Έχει κι ένα διαμέρισμα στην πόλη. Την καημένη τη γυναίκα του, είπε η Τζίνα. Ύστερα έκανε αυτό που έκαναν όλες οι γυναίκες στην οικογένειά της όταν λυπούνταν κάποιον: ζάρωσε το ένα μάγουλο και μουρμού-

ρισε στο πλάι τη λέξη «βοηθός». Η συντομευμένη εκδοχή του «Ο Θεός βοηθός».

Τι τρέχει με τη γυναίκα του;

Η Τζίνα έγειρε το χέρι προς το στόμα της σαν να έριχνε μέσα ποτό. Είναι από το Δουβλίνο, είπε, λες κι αυτό τα εξηγούσε όλα.

Και; Είναι Καθολική;

Όχι, από κάποια φραγκάτη προτεσταντική οικογένεια.

Παιδιά έχουν;

Έναν γιο. Θα 'ναι γύρω στα δεκαεφτά δεκαοχτώ τώρα.

Η Κούσλα έσκυψε πάνω από τη μητέρα της και τη φίλησε στο μάγουλο, εισπνέοντας το άρωμα της θλίψης της. *Je Reviens* και τσιγάρο. Λακ και τζιν. Η σύζυγος του Μάικλ Αγκνιού δεν ήταν η μόνη γυναίκα που είχε αδυναμία στο ποτό.

Στο δωμάτιό της, η Κούσλα έβγαλε τα ρούχα που θα φορούσε στη δουλειά το πρωί. Μια καρό φούστα σε γραμμή Α, σκούρο μπλε μάλλινο πουλόβερ, γκρι μπλούζα. Σαν σχολική στολή. Ποτέ δεν είχε δώσει ιδιαίτερη σημασία στο πώς έδειχνε πίσω από την μπάρα: φορούσε ρούχα που δεν την ένοιαζε να πιτσιλιστούν με χλωρίνη και έπιανε τα μαλλιά της για να μην της πέφτουν στα μάτια. Ποτέ μέχρι εκείνη τη στιγμή.

- ΝΤΕΜΠΟΥΤΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ (2022): BRITISH BOOK AWARDS
- ΣΤΗ ΒΡΑΧΕΙΑ ΛΙΣΤΑ ΓΙΑ ΤΟ WOMEN'S PRIZE FOR FICTION
- ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ (2022)
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΝΤΥΠΑ: *THE TIMES, SUNDAY TIMES,
THE GUARDIAN, TELEGRAPH, NEW STATESMAN, DAILY MAIL*

Βόρεια Ιρλανδία, μέσα της δεκαετίας του '70. Σε έναν τόπο και μια εποχή όπου περισσότερη σημασία έχει η προέλευση παρά οι πράξεις και τα συναισθήματα των ανθρώπων. Στη σκιά των Ταραχών, μέσα σε καθημερινές αναφορές περιστατικών βίας, η 24χρονη Κούσλα ζει με τη μάλλον αλκοολική μητέρα της μια ήσυχη ζωή σε μια μικρή πόλη κοντά στο Μπέλφαστ. Την ημέρα διδάσκει σε ένα Καθολικό δημοτικό σχολείο και τα βράδια σερβίρει στην παμπ της οικογένειας, την οποία κουμαντάρει ο αδερφός της. Εκεί συναντά τον Μάικλ Αγκνιού, Προτεστάντη, δικηγόρο, παντρεμένο, με τα διπλάσια χρόνια της. Σε ένα μέρος όπου η αγάπη δεν απέχει πολύ από τη βία, η συνάντησή τους θα αλλάξει για πάντα τη ζωή και των δύο. Η Κούσλα αφήνεται να παρασυρθεί στον κόσμο του και να ξεπεράσει όρια που ποτέ δεν πίστευε ότι θα διάβαινε. Παράλληλα, ο πατέρας ενός μαθητή της, του Ντίβι, ξυλοκοπείται άγρια, πυροδοτώντας μια αλυσιδωτή αντίδραση γεγονότων που θα απειλήσει όσους και όσα επιθυμεί η Κούσλα να συγκρατήσει και να προστατεύσει.

**Ένα αξέχαστο συγγραφικό ντεμπούτο
για ανθρώπους που προσπαθούν να ζήσουν μια
κανονική ζωή σε ταραγμένους καιρούς.**

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 27585